

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref
201102425-/MFO

Vår ref
201100474- /KAV

Dato
22 DES. 2011

Høring - endringer i vannforskriften og forurensningsforskriften grunnet gjennomføring av rettsaktene 2008/105/EF, 2009/90/EF, 2008/915/EF som er gitt med hjemmel i EUs rammedirektiv for vann (vanndirektivet)

Vi viser til Miljøverndepartementets brev, mottatt her 21.11.11, med forslag til endringer i vannforskriften og forurensningsforskriften.

Innledning

MD foreslår å innføre direktivene/kommisjonsbeslutningene 2008/105/EF (Prioriterte stoffer), 2009/90/EF (Tekniske spesifikasjoner) og 2008/915/EF (Interkalibrerte grenseverdier for klassifisering av miljøtilstand).

Innføring av direktivene/kommisjonsbeslutningene 2008/105/EF (Prioriterte stoffer) og 2008/915/EF (Interkalibrerte grenseverdier for klassifisering av miljøtilstand) innebærer en forskriftsfesting av diverse tallfestede verdier for hhv. kjemiske stoffer og økologiske forhold i kystvann (planteplankton, bunndyrssamfunn og makroalger). Disse verdiene skal være forvaltningsmål— miljømål—for store deler av norskekysten i uoverskuelig fremtid, og har dermed potensielt svært store implikasjoner for både næring og forvaltning.

Under forhåndsforeleggningen og under den offentlige høringen, har FKDs primære anliggende vært å bringe klarhet i hvorvidt ovennevnte verdier, **fra et naturfaglig perspektiv**, er gode miljømål for den norske kystsonen. Etter å ha innhentet synspunkter fra Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) og Havforskningsinstituttet (HI) har FKD en del faglige innvendinger og en del ubesvarte spørsmål som må løses/besvares før vi eventuelt kan slutte oss til MDs forslag. At det

p.t. gjennomføres en fase 2 i interkalibreringen—som sannsynligvis vil føre til at en del av verdiene som her foreslås forskriftsfestet blir utdatert i løpet av 2012—er for oss et ytterligere argument for ikke å forskriftsfeste disse verdiene nå.

Om prosess

I arbeidet med forvaltningsplanene for norske havområder er det etablert prosesser som bidrar til at uenigheter blir løst. Arbeidet med forvaltningsplaner for havområdene følger mange av de samme prinsippene som forvaltningsplaner etter vannforskriften. Et fellestrekk for forvaltningsplaner for havområdene og forvaltningsplaner etter vannforskriften er at man baserer forvaltningen på miljømål med tilhørende indikatorer. Men det er også viktige forskjeller mellom de to typer planer: Havforvaltningsplanene er ikke juridisk bindende, og gjelder kun for noen år av gangen.

Vannforvaltningsplanene derimot, er juridisk bindende, og miljømålene er *ikke* fleksible fordi de er fastsatt i forskriftsverket.

I dette perspektivet mener vi det er grunn til å ta den naturfaglige kvalitetssikringen av miljømålene etter vannforskriften minst like alvorlig som naturfaglig kvalitetssikring av det naturfaglige arbeidet som ligger til grunn for forvaltningsplanene for havområdene.

På neste møte i departementsgruppen er det avtalt at vi skal se nærmere på eksisterende mandater og arbeidsfordeling for direktoratsgruppa og departementsgruppa. Det kan være en god anledning til å drøfte hva slags faglige prosesser som bør gå forut for de forskriftsendringene som MD foreslår nå.

Merknader til de enkelte forslagene:

Direktiv 2008/105/EF—Prioriterte stoffer

NIFES har i sin tilbakemelding til FKD anført at selv om det er greit å velge ut miljøgifter for å sette grenser i biologisk materiale, er det en uheldig tilnærming at det settes en felles grense som standardverdi for all "fisk, bløtdyr, krepsdyr og andre organismer i både ferskvann og marine områder". Det er store forskjeller mellom ulike organismer i hvilken grad og hvordan de akkumulerer miljøgifter. Dette er avhengig av art, alder, størrelse, sesong, ernæringsstatus, plass i næringskjede etc. NIFES mener derfor at det er særdeles viktig å spesifisere hvilken organisme grenseverdiene skal gjelde for. Mattilsynet deler disse synspunktene og støtter NIFES sine vurderinger.

FKD gir sin tilslutning til dette og mener det her er valgt en løsning vi ikke kan støtte.

NIFES anfører videre at for kvikksølv er den foreslåtte grenseverdien for organismer satt svært lavt, på 0,02 mg Hg/kg, og at dette vil føre til mye usikkerhet om tolkning av verdier. Normal grenseverdi for konsum av fisk er 0,5 mg Hg/kg. Vi vil fraråde å bruke den foreslåtte grensen slik som det er foreslått.

Konklusjonen vår er at dersom en skal sette miljøkvalitetsstandarder for biota må en vurdere de ut fra toksikologisk fare og eventuelt bakgrunnsverdier.

Når det gjelder MDs anførsel om at innføring av miljøkvalitetsstandardene ikke vil medføre vesentlige økonomiske eller administrative kostnader, kan vi ikke se at dette er tilstrekkelig dokumentert i MDs høringsbrev.

Direktiv 2009/90/EF—Tekniske spesifikasjoner

FKD har ikke merknader til MDs forslag.

Kommisjonsbeslutning 2008/915/EF—Interkalibrerte grenseverdier for klassifisering av miljøtilstand

For kystvann foreslår MD å fastsette interkalibrerte klassegrenser for planteplankton, bunnfauna og makroalger for inntil 5 forskjellige vanntyper. FKD er kjent med at det p.t. gjennomføres en fase 2 i interkalibreringen hvor noen av de verdiene som her foreslås forskriftsfestet gjennomgås på nytt/ revideres.

Vi har fått følgende tilbakemelding fra Havforskningsinstituttet:

- Vanntypene NEA1/26A og NEA7, i økoregion Nordsjøen, er neppe vanntyper vi har til felles med Skottland på grunn av forskjeller i tidevannets egenskaper langs den norske nordsjøkysten og Skottlands kyst. Dette har Havforskningsinstituttet (HI) tidligere spilt inn til fase 2 av interkalibreringen. I tillegg mener HI at Norge hadde for dårlig datagrunnlag på klorofyll til å gå inn i en interkalibrering av vanntyper i økoregion Nordsjøen. HI er dessuten kjent med at det videre arbeidet med interkalibrering med Skottland er stoppet av begge parter.
- HI mener at Norge ikke har vanntypen NEA 8. Dette er tatt opp i fase 2 av interkalibreringen hvor vanntypen nå er blitt delt i NEA8a og NEA8b.
- Når det gjelder EQR-verdier for bunndyr og makroalger spør HI om sammenhengen mellom ulike indekssers følsomhet for ulike påvirkninger er godt utredet.

Vurdering

De interkalibrerte grenseverdiene for klassifisering av miljøtilstand vil være grunnleggende for arbeidet med forvaltningsplaner etter vannforskriften. Etter vår mening er det viktig at verdiene er tilpasset norske forhold og satt ut i fra den beste kunnskap. På det nåværende tidspunkt ser vi for mange usikkerhetsmomenter, og vi mener derfor at dette ikke bør forskriftsfestes.

Oppsummering og konklusjon

FKD har ikke motforestillinger til at direktiv 2009/90/EF (Tekniske spesifikasjoner) tas inn i vannforskriften.

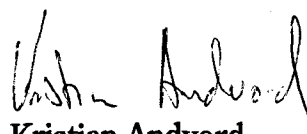
Vi kan imidlertid ikke slutte oss til innføringen av direktivene/kommisjonsbeslutningene 2008/105/EF (Prioriterte stoffer), og 2008/915/EF (Interkalibrerte grenseverdier for klassifisering av miljøtilstand), gitt innvendinger og spørsmål vi har til grunnlaget for MDs forslag, og uklarheter mht. hvilke av verdiene som vil bli revidert i interkalibreringens fase 2.

Det er viktig at verdiene vi skal bygge hele vannforskriftsarbeidet på, og som vil ha stor betydning for både eksisterende og fremtidig menneskelig aktivitet, er omforent blant relevante fagmiljø i Norge. Vi mener de foreslåtte verdiene må gjennomgås og kvalitetssikres av alle relevante norske naturfagmiljøer før man eventuelt går videre med forskriftsfesting. Dette kan for eksempel gjøres ved at det opprettes en ekspertgruppe under direktoratsgruppen som kvalitetssikrer de ulike forslagene, før dette går til direktoratsgruppen og deretter til departementene.

Avslutningsvis mener vi at mye av innholdet 2008/105/EF (Prioriterte stoffer), og 2008/915/EF (Interkalibrerte grenseverdier for klassifisering av miljøtilstand) trolig er mer hensiktsmessig å regulere gjennom veiledere, enn gjennom forskrift. Vi har ikke funnet det hensiktsmessig å gå inn på konkrete forslag til hvilke verdier som bør implementeres i veiledere og hvilke som bør inngå i forskriften i denne omgang.

Med hilsen

Inger Oline Røsvik
avdelingsdirektør

Kristian Andvord
rådgiver